

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 327/2020-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. júna 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej spoločnosťou JUDr. Rudolf Adamčík, advokátska kancelária s. r. o., Liptovská 2/A, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Rudolf Adamčík, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Bratislava II č. k. 24 Cb 69/2016-737 z 29. novembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. februára 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci

namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 24 Cb 69/2016-737 z 29. novembra 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresným súdom je pod sp. zn. 24 Cb 69/2016 vedený spor v právnej veci žalobkyne obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“), proti žalovanej obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“), o zaplatenie sumy 500 660,70 € s príslušenstvom (ďalej aj „napadnuté konanie“).

3. Napadnuté konanie začalo na základe žaloby podanej okresnému súdu 17. marca 2016 sťažovateľkou. Následne sťažovateľka zmluvou o postúpení pohľadávok z 26. mája 2016 (ďalej len „zmluva o postúpení pohľadávok“) postúpila pohľadávky vymáhané v napadnutom konaní a na základe návrhu sťažovateľky vstúpila do napadnutého konania namiesto sťažovateľky žalobkyňa ako nadobúdatelka pohľadávok. Okresný súd uznesením č. k. 24 Cb 69/2016-355 zo 6. septembra 2016 pripustil vstup žalobkyne do napadnutého konania na miesto sťažovateľky.

4. Podaním doručeným okresnému súdu 21. novembra 2019 oznámila sťažovateľka vstup do napadnutého konania ako intervenient na strane žalobkyne a požiadala okresný súd, aby tento vstup pripustil. Právny záujem na vstupe do napadnutého konania odôvodnila majetkovým právnym záujmom, ktorý je zrejmý z obsahu zmluvy o postúpení pohľadávok. Žalobkyňa so vstupom intervenienta na jej strane súhlasila.

5. Okresnému súdu bolo 22. novembra 2019 doručené podanie žalovanej, v ktorom vzniesla námietku proti pripusteniu sťažovateľky ako intervenienta na strane žalobkyne v napadnutom konaní.

6. Okresný súd napadnutým uznesením vstup sťažovateľky ako intervenienta na strane žalobkyne nepripustil.

7. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že okresný súd porušil jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. V tejto súvislosti poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 60/2010 z 20. januára 2011, keď namieta, že právne závery okresného súdu v napadnutom uznesení sú v „*prikrom rozpore*“ s právnymi vetami obsiahnutými v predmetnom náleze ústavného súdu a z uvedeného dôvodu sú svojvoľné a z ústavnoprávneho hľadiska neudržateľné.

8. Sťažovateľka poukazuje na skutočnosť, že rozhodnutie vo veci bude mať pre ňu za následok vznik práva na doplatenie odplaty za postúpenie pohľadávky (hmotno-právny nárok) alebo vznik povinnosti vrátiť už vyplatenú časť odplaty za pohľadávku žalobkyni, podľa zmluvy o postúpení pohľadávok. Rozhodnutie vo veci bude mať teda významný vplyv na právne postavenie sťažovateľky a jej práva a povinnosti vyplývajúce z hmotného práva.

9. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„Porušiteľ, Okresný súd Bratislava II, uznesením spis. zn. 24 Cb/69/2016 - 737 zo dňa 29. 1. 2018 (správne má byť 29. novembra 2019. pozn. ústavného súdu) porušil právo sťažovateľa na spravodlivé konanie a súdnu ochranu zakotvené v Článku 46. Ods. (1) Ústavy Slovenskej republiky..

Rozhodnutie porušiteľa, uznesenie z 29. 11. 2019, spis. zn. 24 Cb/69/2016 - 737 sa týmto ruší a vec sa vracia porušiteľovi na ďalšie konanie.

Porušiteľ je povinný zaplatiť sťažovateľovi náklady právneho zastúpenia sťažovateľa v konaní o ústavnej sťažnosti.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

14. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti

domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

15. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v civilnom sporovom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmané (m. m. IV. ÚS 303/04).

16. Ústavnému súdu bolo 8. apríla 2020 doručené podanie žalovanej, ktorá uvádza, že sa dozvedela o sťažovateľkou podanej ústavnej sťažnosti, ktorá súvisí s konaním, v ktorom vystupuje v procesnom postavení žalovanej. V podaní poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľka podala 21. novembra 2019 podnet generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky na podanie dovolania podľa § 458 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov, a to pravdepodobne na základe rovnakých skutkových a právnych dôvodov, ako uvádza v ústavnej sťažnosti (keďže obsah ústavnej sťažnosti jej nie je známy, pozn.). Súčasne v predmetnom podaní žalovaná informuje, že generálny prokurátor Slovenskej republiky 20. februára 2020 podal na základe uvedeného podnetu sťažovateľky proti napadnutému uzneseniu dovolanie na Najvyššom

súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), na ktorom prebieha dovolacie konanie pod sp. zn. 3 ObdoG 1/2020.

17. Ústavný súd v rámci prípravy predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti dopytom na najvyššom súde zistil, že v konaní vedenom pod sp. zn. 3 ObdoG 1/2020 nebolo dosiaľ rozhodnuté.

18. Ak za tejto situácie o ochrane základného práva na súdnu ochranu rozhoduje najvyšší súd prostredníctvom dovolania podaného generálnym prokurátorom Slovenskej republiky, musí byť ústavná sťažnosť sťažovateľky odmietnutá pre predčasnosť, pretože o ochrane ňou označeného práva, ktorého vyslovenia porušenia sa v konaní pred ústavným súdom domáha, bude najprv rozhodovať najvyšší súd. Ústavný súd uzatvára, že prijatím ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie by došlo k vzniku ústavne neakceptovateľného stavu, keď by v zásade o rovnakej veci rozhodovali paralelne viaceré orgány súdneho typu – najvyšší súd a ústavný súd (porov. mutatis mutandis II. ÚS 1/08, II. ÚS 393/2014, III. ÚS 632/2014, IV. ÚS 146/08, IV. ÚS 420/2011). Išlo by o taký stav, ktorý je v právnom štáte neaprobateľný, pretože by mohol viesť k rozdielnym rozhodnutiam v rovnakej veci, čo by malo negatívne (a len obtiažne odstrániteľné) dôsledky na právnu istotu, ktorá tvorí integrálnu súčasť princípov právneho štátu.

19. Ústavný súd poukazuje na § 124 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého „ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku“. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že v prípade podania opravného prostriedku (odvolanie či dovolanie) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o takomto opravnom prostriedku, v danom prípade o dovolaní (podobne I. ÚS 169/09). V zmysle § 124 zákona o ústavnom súde bude v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu následne lehota na podanie takejto ústavnej sťažnosti považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté

(porovnaj tiež napríklad rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 12. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54 alebo vo veci Soffer proti Česká republika, sťažnosť č. 31419/04 a jeho body 47 a 48).

20. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou ústavnou sťažnosťou sťažovateľky meritórne nezaoberal, ale podľa zásady *ratio temporis* ju odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

21. V dôsledku odmietnutia ústavnej sťažnosti bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti v nej uplatnených.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júna 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu